

Handläggare: Marie Ehrenbåge
Telefon: 08-508 18 251

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2013-04-18

Kultur i ögonhöjd – program för barn- och ungdomskultur 2014-2016

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslaget till program för barn- och ungdomskultur 2014-2016, *Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga*.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Birgitta Thulén
avdelningschef

Sammanfattning

Kulturnämnden har utvärderat det arbete som har pågått utifrån stadens strategiska plan för barn- och ungdomskultur 2009-2012, *Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga*. Utvärderingen visar att planen har varit ett nödvändigt initiativ för att förverkliga visionen om att barn och unga, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha likvärdig tillgång till kultur för, av och med barn och unga.

Förvaltningen välkomnar den föreslagna revideringen av programmet och är positiv till de fem målen. Programmet skulle dock stärkas och bli tydligare om vissa av de föreslagna indikatorerna istället gjordes om till aktiviteter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola och fritid.

Bakgrund

Under 2009 fastställde kommunfullmäktige en strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm för åren 2009-2012: *Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga*.

Kulturnämnden har nu utvärderat det arbete som har pågått utifrån planen. Det övergripande syftet har varit att ta reda på i hur stor utsträckning som planens mål har uppfyllts och vilka hinder och framgångsfaktorer som har funnits i denna process. I utvärderingen har även ingått att inhämta relevant övrig kunskap som kan ligga till grund för beslut om planens framtid och ge samlade rekommendationer till kommunfullmäktige. Över 200 personer som omfattas av planen i sina verksamheter har bidragit till utvärderingen, som har resulterat i ett förslag till en reviderad plan för barn- och ungdomskultur.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till Färsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 1 maj 2013.

Remissen i sammanfattning

Utvärderingen visar att planen för barn- och ungdomskultur har varit ett nödvändigt initiativ för att förverkliga visionen om att barn och unga i Stockholm, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha likvärdig tillgång till kultur för, av och med barn och unga.

Planens framgång har dock i första hand vilat på eldsjälares engagemang. En av framgångsfaktorerna anses vara att ledningsgrupper och chefer tydligt signalerar till sina medarbetare att de står bakom planen och synliggör hur viktigt det är att verksamhetsrelaterade barn- och ungdomsfrågor prioriteras. Utvärderingen visar också att det behövs en ökad tydlighet och konkretion om planen ska kunna genomföras.

I arbetet med att genomföra den strategiska planen har kulturnämnden haft en stödjande roll. Dessutom utsågs personer till en samverkansgrupp. Syftet var att skapa en fördjupad kunskap och stärka förståelsen kring planens mål och strategier samt att arbeta in dessa i respektive verksamhetsplan. Detta syfte har inte uppnåtts till fullo och för att förverkliga planen lokalt menar utvärderingen att personerna i samverkansgruppen bör få ett förtydligat uppdrag.

Utvärderingen visar att kännedomen är låg om att ungas eget kulturskapande på fritiden kan vara ett komplement till gymnasieskolan och högre undervisning, Vi

behöver vara mer medvetna om att även ett sådant informellt lärande kan leda till en framtida yrkeskarriär.

Kulturnämnden bedömer att följande insatser krävs om målen i den strategiska planen ska kunna nås:

- År 2013 blir ett genomförandeår
- Kulturnämnden ska vara en stödjande part
- Målen förtydligas
- Arbetet följs upp med indikatorer
- Handlingsplaner utformas
- Det lokala arbetet stärks

I enlighet med stadens budget ska begreppet strategisk plan bytas ut mot program.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar en reviderad version av programmet för barn- och ungdomskultur utifrån resultaten av den grundliga utvärderingen. Vi föreslår dock att det inte anges något slutdatum i det nya programmet utan att en text istället tillförs om utvärdering vart tredje år och revidering vid behov.

Programmets syfte är att möjliggöra för alla barn och unga, oavsett förutsättningar och uppväxtvillkor, att ta del av ett professionellt kulturliv och själva få uttrycka sig, på egen hand och tillsammans med professionella vuxna. Förvaltningen instämmer i att det behövs lokala handlingsplaner, stadsövergripande och lokala nätverk och indikatorer för att detta ska bli en realitet. Först då kan syfte och mål årligen följas upp inom stadens integrerade ledningssystem, ILS.

Förvaltningen anser att kultursamordnare/kultursekreterare vid stadsdelsförvaltningarna är en framgångsfaktor. En sådan funktion behövs för att uppfylla målen i programmet och för att säkerställa kvaliteten och att det sker ett strategiskt arbete med kultur av, med och för barn och unga. Ordet "facilitator" bör ersättas med samordnare eller liknande. Förvaltningen ser gärna en tydligare skrivning om vilka nätverk som bör finnas, deras uppdrag och vilket ansvar som vilar på stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen saknar en koppling mellan programmet och Kulturvision 2030, som antogs av kommunfullmäktige i juni 2012. Kulturvision 2030 bygger vidare på Stockholms stads Vision 2030 och har till syfte att förstärka arbetet med att skapa ett Stockholm med kultur i världsklass.

Förvaltningen ser att uttrycken "unga" och "ungdomar" inte används på ett tydligt och konsekvent sätt i programmet. Vi efterlyser därför en tydlig definition av de

båda uttrycken. Det är också viktigt att staden definierar dem utifrån ålder så att alla stadsdelsnämnder strävar åt samma håll oavsett förutsättningar.

Fritidsgårdarna i Farsta riktar sig enligt nämndens beslut till unga i åldern 12-19 år. Stockholm stads idrottsnämnd ger bidrag till alla barn- och ungdomsföreningar med medlemmar i åldrarna 7-20 år och kulturnämndens kulturstöd för unga kan sökas av ungdomar mellan 10 och 25 år. Målen i den nationella ungdomspolitiken riktar sig till alla mellan 13 och 25 år. Dessa fyra exempel visar på behovet av en definition som åtminstone är gemensam för stadens olika verksamheter.

Förvaltningen är positiv till de fem målen i programmet och de indikatorer som kulturnämnden har tagit fram. Vi har följande synpunkter på de föreslagna målen nummer 1, 2, 4 och 5.

Mål 1

- **Alla barn och unga i Stockholm har god och likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser.**
- **Alla barn och unga i Stockholm har goda och likvärdiga möjligheter till eget skapande tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor.**

Enligt programmet har utbildningsnämnden ansvar för kulturverksamheten inom skolan och de fristående förskolorna. Stadsdelsnämndernas ansvar för kulturverksamheten i de kommunala förskolorna ligger kvar även i det nya programmet.

Indikatorer

- *Andel barn och unga som anser att de kan delta i kulturverksamheter som de upplever som attraktiva.*
- *Andel barn och unga som anser att de deltar i kulturverksamheter som de upplever som attraktiva.*

Indikatorerna är bra och intressanta men stadsdelsnämnderna har ingen möjlighet att mäta detta utan behöver underlag från kulturnämnden.

Följande två föreslagna indikatorer bör göras om till aktiviteter (aktiviteter saknas helt i programmet):

- *Antal kulturprogram som erbjuds barn och unga.*
- *Antal nämnder och bolagsstyrelser som har utformat handlingsplaner för sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.*

De bör formuleras så här:

- *Kulturprogram ska erbjudas barn och unga.*

- *Nämnder och bolagsstyrelser ska utformat handlingsplaner för sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.*

Frågan är vad man vill mäta med antal kulturprogram. Om tanken är att skapa ett kulturindex som anger en miniminivå för vad som bör erbjudas så bör man ta med i beräkningen att stadsdelsområdena har olika många barn och unga. Antalet kulturprogram blir intressant först om man ställer det i relation till hur många barn och unga som bor i stadsdelsområdet.

Frågan är till exempel om en föreställning som visas vid åtta tillfällen på Vår Teater i Farsta för 500 förskolebarn som är födda 2009 ska räknas som ett eller åtta kulturprogram. Är ett kulturprogram där ungdomar på Aktivitetshuset Tuben genomför en konsert med 150 besökare jämförbart med ett nationaldagsfirande med 3 000 deltagare, varav 1 500 är barn, en hantverksworkshop på en parklek för 15 deltagare eller en teaterföreställning för 25 små barn i åldern 6-12 månader?

Mål 2

Kultur, estetik och eget skapande är en integrerad del i lärandet.

Enligt det reviderade programmet ska utbildningsnämnden, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna ha ett gemensamt ansvar för att skapa strukturer för dialog och samverkan mellan förskolan, grundskolan, gymnasiet och det professionella kulturlivet. Det ska bland annat ske genom Kulan, en webbaserad mötesplats för förskola, skola och det professionella kulturlivet.

Stadens avdelningschefer för verksamhetsområdet barn och ungdom (eller motsvarande) beslutade i februari i år om en organisation som innebär att kultursamordnarna för förskolekultur vid alla stadsdelsförvaltningar möts regelbundet för att säkerställa dialog och samverkan med övriga parter.

Två stadsdelsförvaltningar kommer att ha ett värdskap för kultursamordnarmötena ett år i taget, med Farsta och Södermalm som ansvariga under 2013. En avdelningschef leder mötena och kulturförvaltningen deltar. Syftet är att hålla kultursamordnarna uppdaterade om sitt uppdrag utifrån stadens kulturprogram, sprida goda exempel och öka kunskapen om Kulan. Ett viktigt mål är att Kulan blir mer använd av förskola och fritid.

Indikatorer

Följande indikator bör göras om till aktivitet:

- *Antal förskolor respektive skolor som har utformat handlingsplaner för sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.*

Den bör formuleras så här:

- *Förskolor respektive skolor ska utforma handlingsplaner för sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.*

Följande indikator bör kompletteras med ordet barn ("Andel barn och elever ...") eftersom förskolan inte har elever.

- *Andel elever som tar del av ett utbud av professionella kulturutövare i förskolans respektive skolans regi.*

Programmet bör dessutom kompletteras med följande aktivitet:

- *Alla stadsdelsnämnder ska ha en kultursamordnare*

Mål 4

Barns och ungdomars behov beaktas vad gäller de fysiska miljöer där barn vistas.

Förvaltningen anser att även stadsdelsnämnderna bör ha ansvar för detta mål eftersom de ansvarar för parker, förskolor och andra lekmiljöer.

Mål 5

Staden stödjer ungt kulturentreprenörskap.

Indikator

Följande indikator bör delas upp i två. Stadsdelsnämnderna har inte kulturstöd för unga och varje stadsdelsnämnd har egna riktlinjer för föreningsbidrag och kulturbidrag.

- *Andel unga som fått del av kulturstöd för unga eller annat föreningsbidrag.*

Riktlinjerna för kulturbidraget i Farsta – som hos oss är en del av föreningsbidraget – anger att vi prioriterar kulturarrangemang som genomförs i Farsta stadsdelsområde och som riktar sig till barn och unga. Förening som får bidrag behöver dock inte ha sitt säte eller i övrigt vara verksam i Farsta. Här bör indikatorn vara ett mått på hur många barn och unga som fått utbyte av, deltagit i eller besökt ett kulturevenemang som genomförs med hjälp av kulturbidrag.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Kulturnämndens förslag till program för barn- och ungdomskultur 2014-2016,
Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga